

**GÜMÜŞHANE
ÜNİVERSİTESİ**

**“İÇ KONTROL
DEĞERLENDİRME ANKETİ”
DEĞERLENDİRME SONUÇLARI**

Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrol Şubesi

<http://strateji.gumushane.edu.tr/>

**İÇ KONTROL SİSTEMİ
GENEL BİLGİLENDİRME**

Genel Açıklama

Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, TBMM’de 10/12/2003 tarihinde kabul edilerek 24/12/2003 tarihli 25326 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. 22/12/2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla 5018 sayılı Kanunda geçen bazı ifadelerde değişiklikler yapılarak Kanunun uygulanabilirlik kapasitesi artırılmış, iç kontrol sistemi yeniden tanımlanarak daha kapsayıcı hale getirilmiştir. Harcamaların gerçekleştirilmesinde işlem süreçlerinin hızlandırılması ve etkinliğinin artırılması için mali kontrol yetkilisi sistemden çıkarılarak, ön mali kontrol fonksiyonunun mali hizmetler birimlerinde gerçekleştirilmesi sağlanmış ve bu çerçevede mali hizmetler biriminin görev, yetki ve sorumlulukları yeniden düzenlenmiştir. Ayrıca, harcamacı birimlerde sistemin uygulanması için gerekli olan ve iyi işleyen bir yapının oluşturulması ve geçmişte bu görevi yürüten Maliye Bakanlığı birimlerinin kaldırılarak idarelerin bünyesinde strateji geliştirme birimlerinin kurulması ve teşkilat yapılarında gerekli değişikliklerin yapılmasına dair bir takım düzenlemeler yapılmıştır.

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu

24/12/2003 tarihli ve 25326 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunuyla kamu mali yönetim sistemimiz uluslar arası standartlar ve Avrupa Birliği uygulamalarına uygun bir şekilde yeniden düzenlenmiş ve bu kapsamda etkin bir iç kontrol sisteminin oluşturulması da amaçlanmıştır. İç Kontrol Sistemi Kanunun Beşinci Kısımında "iç kontrol sistemi" düzenlenmiştir. Bu kısımda, iç kontrol sistemine ilişkin olarak; iç kontrolün tanımı ve amacı, kontrolün yapısı ve işleyişi, ön mali kontrol, mali hizmetler birimi, muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları, muhasebe yetkilisinin nitelikleri ve atanması, iç denetim, iç denetçinin görevleri, iç denetçinin nitelikleri ve atanması, iç denetim koordinasyon kurulu, iç denetim koordinasyon kurulunun görevleri hususlarına yer verilmiştir.

İç Kontrol Tanımı

5018 sayılı Kanunun 55’inci maddesinde; İç Kontrol, "idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünü" olarak tanımlanmıştır.

İç Kontrolün Amaçları

Kanunun 56'ncı maddesinde iç kontrolün amaçları;

- Kamu gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesini,
- Kamu idarelerinin kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesini,
- Her türlü mali karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesini,
- Karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesini,
- Varlıkların kötüye kullanılması ve israfını önlemek ve kayıplara karşı korunmasını

sağlamak olarak belirlenmiştir.

Üst Yöneticilerin Sorumluluğu

Kanunun 11'inci maddesinde, üst yöneticilerin, mali yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve Kanunda belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden sorumlu oldukları ve bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirecekleri hükme bağlanmıştır. Buna göre, üst yöneticilere, iç kontrol sisteminin kurulması ve gözetilmesi, iç kontrol sisteminin bir gereği olarak yazılı prosedür ve talimatların oluşturulması gibi her türlü düzenlemelerin yapılması, harcama yetkililerine ise görev ve yetki alanları çerçevesinde, idari ve mali karar ve işlemlere ilişkin olarak iç kontrolün işleyişini sağlama sorumluluğu verilmiş bulunmaktadır. Kanunun 57'nci maddesinde ise, kamu idarelerinin mali yönetim ve kontrol sistemlerinin harcama birimleri, muhasebe ve mali hizmetler ile ön mali kontrol ve iç denetimden oluştuğu belirtilmiş, yeterli ve etkili bir kontrol sisteminin oluşturulabilmesi için gerekli önlemlerin alınması öngörülmüştür.

Birim Yetkililerinin Sorumlulukları

Kanunun 60, 61, 63 ve 64'üncü maddelerinde, mali hizmetler birimleri, muhasebe yetkilileri ve iç denetçilerin iç kontrol alanındaki görev ve sorumluluklarına yer verilmiştir. Buna göre; mali hizmetler birimleri, idarenin iç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapmak ve ön mali kontrol faaliyetini yürütmekten; muhasebe yetkilileri, ödeme emri belgesi ve eklerinin kontrolünden, muhasebe işlemlerinin belirlenmiş standartlara ve usulüne uygun olarak kaydedilmesinden, raporlanmasından, muhafazasından ve denetime hazır halde bulundurulmasından; iç denetçiler ise idarelerin iç kontrol sistemlerinin denetlenmesinden ve geliştirilmesi yönünde önerilerde bulunmaktan sorumludurlar.

Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik

10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kanunun 60'ıncı maddesi ile 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 15'inci maddesine dayanılarak hazırlanan Yönetmeliğin 9'uncu maddesinde iç kontrol mali hizmetler fonksiyonu kapsamında yürütülecek işler arasında sayılmıştır. Bu kapsamda yapılacak görevler; iç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapmak, idarenin görev alanına ilişkin konularda standartlar hazırlamak, ön mali kontrol görevini yürütmek, amaçlar ile sonuçlar arasındaki farklılığı giderici ve etkililiği artırıcı tedbirler önermek olarak sayılmıştır. İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar İç kontrol ve ön mali kontrole ilişkin usul ve esaslar, 5018 sayılı Kanunun 55, 56, 57 ve 58'inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır. Diğer taraftan, 31/12/2005 tarihli ve 26040 (3. mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar" belirlenmiş ve bu esasların "İç Kontrol Standartları" başlıklı 5'inci maddesinde, Kanuna ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce, görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği de belirtilmiştir.

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği

Kamu İç Kontrol Standartları COSO modeli, INTOSAI Kamu Sektörü İç Kontrol Standartları Rehberi ve Avrupa Birliği İç Kontrol Standartları çerçevesinde Maliye Bakanlığı tarafından belirlenmiştir. Bu kapsamda; Bakanlık tarafından hazırlanan ve 26/12/2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği" ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiş bulunmaktadır. Tebliğde, kamu idarelerinin, iç kontrol sistemlerinin Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumunu sağlamak üzere; yapılması gereken çalışmaların tespit edilmesi, bu çalışmalar için eylem planı oluşturulması, gerekli prosedürler ve ilgili düzenlemelerin hazırlanması çalışmalarını yürütmeleri belirtilmiştir. Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi 04/02/2009 tarihinde Maliye Bakanlığınca yayımlanan "İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Rehberi", iç kontrol sistemlerini Kamu İç Kontrol Standartları ile uyumlu hale getirmek için yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi, bu çalışmalar için eylem planı oluşturulması, gerekli prosedürler ve ilgili düzenlemelerin hazırlanması çalışmalarında kamu idarelerine rehberlik yapmak amacıyla hazırlanmış ve bu amaçla temel ilkeler belirlenmiştir.

Üniversitemizde İç Kontrol çalışmaları,

Üniversitemiz İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı 31.07.2009 tarih ve 114 sayılı onay ile yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamda İç Kontrol çalışmasının birinci aşaması olan Kontrol Ortamı Standartlarına 11.10.2012 tarih ve 490 sayılı onay ile başlamış olup, birinci adım çalışmaları tamamlanmıştır. Süreç iyileştirme çalışmalarına Birimlerimiz tarafından devam edilmektedir.

Üniversitemiz İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı ikinci aşamasında yer alan İç Kontrol Risk Yönetimine 12.06.2013 tarih ve 313 sayılı onay ile başlanmış olup çalışmalar tamamlanmıştır.

**“İÇ KONTROL DEĞERLENDİRME ANKETİ”
DEĞERLENDİRME SONUÇLARI**

“İÇ KONTROL DEĞERLENDİRME ANKETİ”

DEĞERLENDİRME SONUÇLARI

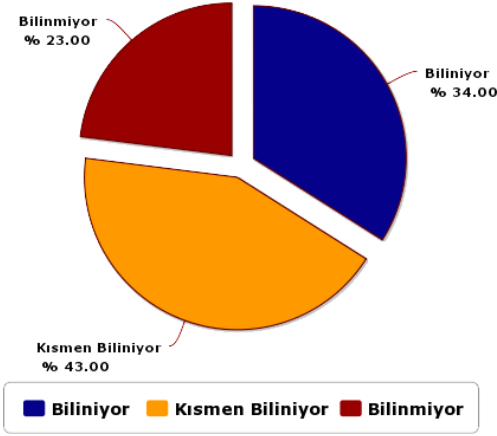
Gümüşhane Üniversitesi **Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı** ve **Bilgi İşlem Daire Başkanlığı** tarafından gerekli teknik altyapı oluşturularak, online olarak hazırlanan ve kullanıcıların bilgisine sunulan anket sistemi ile kurum maddi kaynaklarının daha verimli kullanılması, uygulanan anket sonucunda verilerin girilmesi ve değerlendirilmesi kısmında yaşanabilecek hataların minimuma indirilmesi amaçlanmıştır. Oluşturulan sistem ile anketlerin hızlı ve doğrudan kullanıcıya ulaşması ve sonuçlarının hızlı bir şekilde elde edilmesi amaçlanmıştır ve bu doğrultuda istenilen amaca ulaşılmıştır.

Gümüşhane Üniversitesi Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı İç Kontrol birimi tarafından kurumun İç Kontrol Sistemi algılama düzeyini belirlemek amacıyla hazırlanan “**İç Kontrol Değerlendirme Anketi - 2014**”, **21-05-2014** tarihinde kurum idari ve akademik personelin bilgisine sunularak online olarak yayımlanmaya başlanmış ve anket **06-06-2014** tarihinde sonlandırmıştır.

Gümüşhane Üniversitesinde çalışmakta olan tüm idari ve akademik personelin katılımının sağlanması amacıyla hazırlanan İç Kontrol Değerlendirme Anketi’ne, Gümüşhane Üniversitesi Bilgi İşlem Daire Başkanlığı’nca sadece üniversitede tanımlı ip’lerin girişi ile ilgili olarak teknik altyapı oluşturulmuştur. Böylece sadece idari ve akademik kadrolarda çalışanların bilgi ve görüşleri alınması amaçlanmıştır.

Hazırlanan İç Kontrol Değerlendirme Anketi’ne toplamda 336 kişi katılmış olup toplamda **katılım oranı yaklaşık olarak % 54 olmuştur**. Kişi birim, unvan, yaş, cinsiyet veya merkez-ilçe teşkilatlarda görev yapıp yapmadığı göz önünde bulundurulmadan basit rasgele örnekleme metoduyla yapılan ankete, katılım oranının yüksek olması, anket sonuçlarının üniversite geneline yorumlanabileceğini göstermektedir. İç Kontrol birimi tarafından hazırlanan ve demografik bilgilerin yer almadığı anket çalışmasında toplamda 14 soru sorulmuştur. İlk 13 soruda katılımcıların çoktan seçmeli şıklara cevap vermesi istenmiştir. Açık uçlu hazırlanan son soruda ise katılımcıların İç Kontrol sistemi ile ilgili genel görüşleri sorulmuştur. Açık uçlu olarak sorulan son soruda belirtilen görüş ve öneriler yapılacak olan düzenlemelerde dikkate alınacaktır.

İç Kontrol Sistemi Bilinirlik Durumu

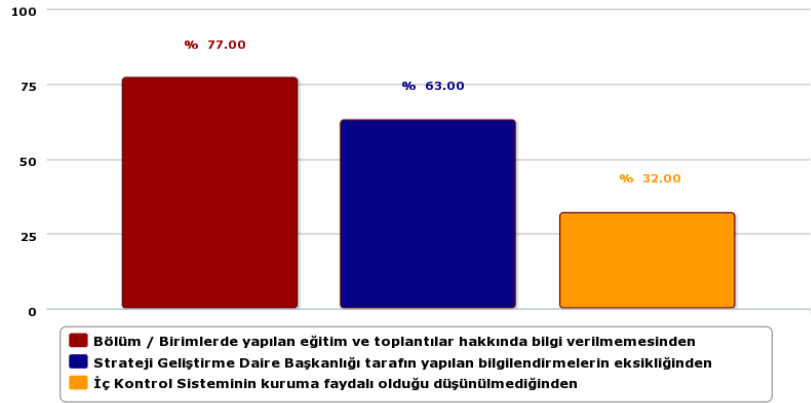
Yapılan değerlendirmeler sonucunda, İç Kontrol Sistemi hakkında araştırmaya katılan kişilerin yaklaşık olarak %43'ünün **kısmi ve %34'ünün** ise genel bir bilgiye sahip olduğu, **%23'lük bir kesimin ise İç Kontrol Sistemi hakkında herhangi bir bilgiye sahip olmadığı tespit edilmiştir.**

İlk değerlendirmeler ışığında İç Kontrol Sisteminin Üniversitenin yaklaşık olarak %75'ine ancak ulaşabildiği, %25'lik bir kısmın iç kontrol sistemi ile ilgili herhangi bir bilgisi olmadığı görülmektedir. Bu iç kontrol sürecinin tüm üniversiteye tam olarak anlatılmadığı yada yapılan eğitimler, seminerler yada bilgilendirmelerin üniversitenin her birime ulaşmadığı/dikkate alınmadığını göstermektedir.

İç Kontrol Sistemi Konusunda bilgisi olmayan kişilerin %63'ünün Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından yapılan bilgilendirmelerden **haberdar olmadığı, %77'lik** bir kesimin Bölüm / Birimlerde **yapılan eğitim ve toplantılara katılmadığı.** %32'lik bir kesimin ise İç Kontrol Sisteminin kuruma faydalı olduğunu düşünmediği için **sistem hakkında bilgi edinmeye çalışmadığı** anlaşılmaktadır. Bu sonuçlar dikkate

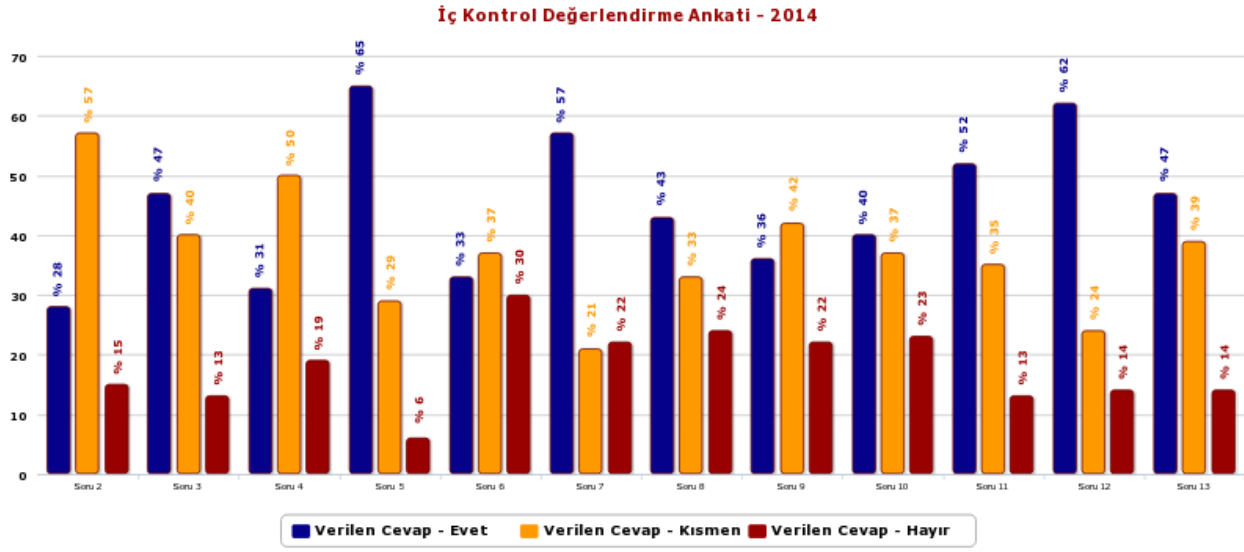
alındığında Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından organize edilen eğitimlerin kurumun %25'ine ulaşmama sebepleri arasında en etkili nedenlerden başında ilgili organizasyonların tam olarak duyurulamama yada akademik-idari personel dengesi korunarak homojen katılımının sağlanamaması ve bölüm/birimlerin İç Kontrol eğitimlerine aynı şekilde yeteri kadar önem vermemesi aynı zamanda katılımı sağlayamaması yada kişilere İç Kontrol'ün önemini anlatılmaması olarak gösterilebilir.

İç Kontrol Sistemi Hakkında Bilgi Sahibi Olunmama Nedenleri

Organizasyonlar hakkında bilgilendirmenin yada birim içi eğitimlerin tüm personele anlatılması ve homojen olarak katılımların sağlanması sonucunda ise iç kontrol sisteminin bilinirlik oranını kurum genelinde yaklaşık olarak %6 arttıracığı öngörülmektedir.

İç Kontrol Sistemi hakkında kısmen ve tamamı ile bilgi sahibi olan kişilerin ise anketin tüm sorularına verdiği cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda **Gümüşhane Üniversitesi İç Kontrol Sistemi Bilinirlik Oranı %77,68** , İç Kontrol Sistemi hakkında kısmen yada tamamı ile bilgisi olan kişiler dikkate alınarak yapılan hesaplamalarda ise **Gümüşhane Üniversitesi İç Kontrol Sistemi Detaylı Bilinirlik oranı % 63,3** olarak hesaplanmıştır. Genel oranın %77,68 olmasının sebepleri, kurum personelinin tamamına gerek Strateji Geliştirme Daire Başkanlığınca yapılan eğitimler, toplantılar ve bilgilendirmeler sonucu ulaşılamaması, Bölüm/birimlerce yapılan iç kontrol eğitimlere yeterli ve homojenik (idari ve akademik personel) katılımın sağlanamaması ve kurum personelinin İç Kontrol Sistemi'nin kuruma ve kişilere faydaları konusunda önyargının kırılmaması sonucunda kişilerin bilgilendirmeden uzak durmaları yer almaktadır. Gümüşhane Üniversitesi İç Kontrol Sistemi Detaylı Bilinirlik oranını ise gerek Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından gerekse bölüm/birimler tarafından yapılan bilgilendirmeler sonucunda iç kontrol sistemi hakkında bilgi sahibi olan kişilerin sistemin içeriği ve işleyişi hakkındaki bilgilerinin düzeyi ölçülmüştür.

Yapılan çalışmada sorulan sorular içerisinde iç kontrol sistemi işleyişi ve detayları ile ilgili olan sorular göz önüne alındığında gerek Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı'nca gerekse birimlerce yapılan çalışmalara idari ve akademik personellerin katılımının artırılması, İç Kontrol sisteminin uygulamalarının daha basit ve sade bir dille anlatılarak sonuçlarının yine tüm personele bildirilmesi, başta yönetim kademesindeki personeller olmak üzere idari ve akademik tüm personellerin sisteme katılımının sağlanarak iç kontrol süreçlerinin uygulamalı olarak işleyip işlemediğinin gösterilmesi ve kurum olarak gelinen ve gelinecek noktaların basit sade ve anlaşılır bir biçimde anlatılması gerekmektedir. Sistem dışarısında kalan kişilerin sistem içerisine alınması, Gümüşhane Üniversitesinin tüm kişi, birim ve bölümleriyle kurumsal olarak sisteme entegrasi öncelikli hedef olarak belirlenmeli, ardından yapılacak ve yukarıdaki tabloda belirtilen ve düşük yüzdelere sahip olan görüşler hakkında çalışmaların sistematik bir şekilde uygulanması gerekmektedir.

“İç Kontrol Değerlendirme Anketi” sonuçlarına göre İç Kontrol Sistemi hakkında kısmen veya tamamı ile bilgisi olan katılımcılara göre hesaplanan sayısal bilgiler her bir soru için aşağıda yüzdelikler halinde gösterilmiştir.(■ Verilen Cevap – Evet ■ Verilen Cevap – Kısmen ■ Verilen Cevap – Hayır)

1 - İç Kontrol Sistemini genel hatlarıyla biliyorum.

2 - İç Kontrol Standartlarını biliyorum.

3 - Birimimde İç Kontrol Sistemi kapsamında tarafıma verilen görevleri bilmekteyim.

4 - İç Kontrol Sistemi uygulamalarını basit ve anlaşılır buluyorum

5 - İç Kontrol sisteminin kuruma faydalı olduğunu düşünüyorum.

6 - Bölümümde / Birimimde İç Kontrol konusunda eğitimler toplantılar yapılmaktadır.

7 - Bölümümde / Birimimde yapılan eğitimlere ve toplantılara katılıyorum.

8 - İç Kontrol Standartları kapsamında yürütülen çalışmalara katılıyorum.

9 - Birimimizde İç Kontrol Sisteminin etkin bir şekilde işleyip işlemediğinin kontrolü sürekli olarak izlenmekte ve önlemler alınmaktadır.

10 - Yöneticim İç Kontrol Sisteminin uygulanmasında bana örnek oluyor.

11 - İç Kontrolün temel amaçlarına (faaliyetlerin etkili ve verimli olması, yasa ve düzenlemelere uygunluk) uyulduğunu düşünüyorum.

12 - İç Kontrol süreçleri kurumun amaçlarının gerçekleştirilmesinde önemli bir rol almaktadır.

13 - İç Kontrol Sisteminin geliştirilmesine yönelik Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından bilgilendirmeler yapılmaktadır.

“İç Kontrol Değerlendirme Anketi – 2014” çalışmasında yer alan ve katılımcıların belirtmiş olduğu sorulan görüş ve öneriler aşağıda gruplandırılarak verilmiştir.

1 – Verilen İç Kontrol Eğitimlerinin teoride kalması, sistemin işlevselliği ve gerekliliği tam olarak anlatılamaması ve çalışmaların somut anlaşılır bir şekilde pratiğe dökülememesi,

2 – Akademik ve idari birimlerde periyodik olarak hem birim içi hem de kurumsal bazda toplantıların yeterince yapılmaması

3 – İdari ve akademik personelin kurum ve birim içinde yapılan çalışmalara yeterince katılmaması / katılamaması ve uygulamada eksiklikler yaşanması,

4 – Birim amirleri, Yönetici ve üst yöneticilerin iç kontrol sürecini sahiplenmemesi, yapılan toplantılara yeterince katılmaması / katılamaması sonucunda süreç uygulama ve kontrolünde sıkıntılar meydana gelmesi

İÇ KONTROL DEĞERLENDİRME ANKETİ

SORU	SORULAR	EVET	HAYIR	KISMEN
1	İç Kontrol Sistemini genel hatlarıyla biliyorum.			
2	İç Kontrol Standartlarını biliyorum.			
3	Birimimde İç Kontrol Sistemi kapsamında tarafıma verilen görevleri bilmekteyim.			
4	İç Kontrol Sistemi uygulamalarını basit ve anlaşılır buluyorum			
5	İç Kontrol sisteminin kuruma faydalı olduğunu düşünüyorum.			
6	Bölümümde / Birimimde İç Kontrol konusunda eğitimler toplantılar yapılmaktadır.			
7	Bölümümde / Birimimde yapılan eğitimlere ve toplantılara katılıyorum.			
8	İç Kontrol Standartları kapsamında yürütülen çalışmalara katılıyorum.			
9	Birimimizde İç Kontrol Sisteminin etkin bir şekilde işleyip işlemediğinin kontrolü sürekli olarak izlenmekte ve önlemler alınmaktadır.			
10	Yöneticim İç Kontrol Sisteminin uygulanmasında bana örnek oluyor.			
11	İç Kontrolün temel amaçlarına (faaliyetlerin etkili ve verimli olması, yasa ve düzenlemelere uygunluk) uyulduğunu düşünüyorum.			
12	İç Kontrol süreçleri kurumun amaçlarının gerçekleştirilmesinde önemli bir rol almaktadır.			
13	İç Kontrol Sisteminin geliştirilmesine yönelik Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından bilgilendirmeler yapılmaktadır.			

Görüş ve Öneriler :

**GÜMÜŞHANE
ÜNİVERSİTESİ**

**“İÇ KONTROL
DEĞERLENDİRME ANKETİ”
DEĞERLENDİRME SONUÇLARI**

Gümüşhane Üniversitesi
Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
Bağlarbaşı Mahallesi 29000 / Gümüşhane

 0 456 233 75 78

 0 456 233 75 78

<http://strateji.gumushane.edu.tr/>